„UNIVERSUL“ IN ȚARĂ

Punerea pietrei de temelie
a bisericii ortodoxe din Seini (jud. Satu Mare)

Asistența în timpul slujbei religioase. In primul plan d. general Georgescu Pion, d. arhitect Gh. M. Cantacuzino și familia d-lui general Georgescu Pion

Baia-Mare, 23 Iunie

Impunătoare solemnități religioase și naționale au fost Duminecă în orășelul Seini, din județul nostru, cu ocazia punerii pietrei fundamentale a bisericei ortodoxe ce se va clădi aici.

Solemnitățile au fost patronate de d. general Georgescu Pion. Biserica, ale cărei temelii s'au pus Duminică, este una din marile înfăptuiri naționale și sociale datorite exclusiv d-lui general Georgescu-Pion, care a luat inițiativa clădirii acestui locaș dumnezeesc și adunării fondurilor necesare.

Populația din regiunea aceasta, „dacii“, din țara Oașului și intelectualii s'au prezentat sărbătorește, cu miile, la solemnitate.

In afară de sătenii tuturor comunelor din jur remarcăm prezentarea în massă a sătenilor din com. Moișeni, Certeza, Huta Certeza, Călinești, Prilog, Vama, Boinești, Racșa, în frunte cu prim pretorul plășii Oaș dr. Cosma din Negrești, ing. silvic Pop Ioan; notarii: Vancea Gheorghe din Certeza, Țunaș Nicolae din Orașul Nou, Petrovan din Negrești și Lohan din Călinești și înv. Pop L. din Orașul nou. Tineretul satelor în port național oașănesc cu lăutari. Deasemenea premilitarii și comandanții străjeri. Oficialitățile din întreg județul. Remarcăm printre alții pe d. general Deliceanu, preot stavrofor Alexa Latiș reprezentantul I. P. S. Vasile Stan episcopul Maramureșului, dr. Octavian Ardeleanu prefectul județului, G. M. Cantacuzino arhitect București, dr. Victor Moiș primarul orașului Satu Mare, d-na și d. dr. Alex. F. Racoți primarul orașului Baia-Mare, preot I. Bânda, pr. D. M. Acsinte și pr. St. Bârbos (Baia-Mare), dr. Alex. Buteanu prim pretor Seini, dr. Ilie Carol Barbul senator, D. Alexandrescu inspector școlar, ing. Ioan Marin director al minelor statului Baia-Mare, ing. G. Bădiceanu subdirector, ing. C. Bești, dr. Gh. Manu comisarul guvernului pe lângă Camera de comerț și industrie, Andrei Crișan directorul federalei „V. Lucaciu“, Gh. Munteanu cons., judecător Pretorian (Satu-Mare), Manole, Straton, administratori financiari, prof. V. Scurtu și ing. Bohațiel secretari ai Partidului Națiunii pentru jud. Satu-Mare; Ion Savu directorul Camerei de agricultură, Sorescu Mircea adm. spitalului Satu-Mare, Gh. Medan preș. înv. din Satu-Mare, prof. Aurel Peia comand. legiunei de străjeri din județ, d-na și d. prof. Levandovschi (Baia-Mare), d-na și d. prof. E. Rousselot, dr. Gh. Dumbrăviceanu medic, ing. Isbășescu Iosif șeful ocolului silvic Baia-Mare, Salustiu Comșa, d-na și d. prof. A. Iuga, prof. dr. Traian Tănase, etc. etc. Ostași din mai multe unități de pe zonă și numeroși ofițeri superiori și inferiori.

După ce d. general Georgescu-Pion urează tuturor bun venit, fanfara militară intonează rugăciunea. Serviciul religios a fost oficiat de un mare sobor de preoți în frunte cu P. C. Alexa Latiș, reprezentantul P. S. S. episcopul Vasile Stan al Maramureșului.

Punerea pietrei de temelie o fac d. general Georgescu Pion, d. general Deliceanu d. arhitect G. M. Cantacuzino și d. dr. Octavian Ardeleanu prefectul județului.

P. S. preot Alexa Latiș, într'o frumoasă predică scoate în relief măreția inițiativei și muncei d-lui general Georgescu Pion cum și importanța națională a bisericei ce se construește.

CUVANTAREA D-LUI GENERAL GEORGESCU PION

Cu însuflețirea și sinceritatea ce-l caracterizează, d. general Georgescu Pion face o impresionantă spovedanie din care reproducem câteva pasagii:

„Dumnezeu și țara m'au sortit să străjuesc în anii 1939 și 1940 aici în poarta Someșului, la granița de vest a României, cu porunca de a apăra aceste frontarii.

Apărarea am înțeles s'o fac pregătindu-mă și eu și acei pe cari îi comand, prin muncă, renunțări, sacrificii și dacă ni se cere, prin jertfă de sânge astăzi; iar pentru mâine când noi nu vom mai fi m'am gândit că sunt dator să întăresc și puterea sufletească și morală a locuitorilor de aici, din plaiurile istorice ale Maramureșului, așezând în ei credința sigură în Dumnezeul părinților noștri, în noi înșine, prin biserică.

Alături de uvraje de beton, ridicate la hotarul de aici, mi-am zis că trebue făcute altele mai tari, cari nu se bat și înving cu nici un mijloc din cele preconizate astăzi ori în viitor, fiindcă în ele vom chema puteri ce trăesc în adâncuri, cari sunt incalculabile. Iată din ce a pornit hotărîrea mea de a ridica aici altar de închinare lui Dumnezeu, de a face aici la Seini, în gura defileului Someșului, un monument, o biserică mare. Insuflețit de acest fel de sentimente am făcut un „Apel“ către prietenii și cunoscuții mei ca și la alți cetățeni. Au răspuns câți au putut din ei făcând câte un dar. D. arhitect Gh. M. Cantacuzino, citind apelul meu mi-a înțeles sufletul și mi-a scris: „Vă trimit pentru biserică această sumă, dar eu vreau să stiau pe mai departe și cu mai mult în ajutorul înfăptuirii dvs. și anume să întocmesc planurile și să ajut la construcția bisericei fără nicio plată“. Când am văzut că la apelul meu am aflat răspunsuri ca acel al d-lui arhitect Cantacuzino, — care arată nu numai un suflet de creștin și iubitor ori cunoscător perfect al sufletului bisericilor noastre, ci că e un „domn“ cu adevărat, ce a știut să-și cinstească numele și familia, ori scrisorile și darurile prietenilor mei cari au rupt din avutul lor o părticică pentru un lucru al lui Dumnezeu, o biserică, atunci m'am hotărît.

Știam că voiu lupta cu greutăți de neînvins, pe cari mi le procură zilele apăsătoare de față și pe cari fiecare le s'mțim, dar ori ce ar fi mă voiu strădui să construesc cu orice preț biserica.

Am început trasarea pe teren în ziua de 8 Iunie 1940, ziua urcării pe Tron a Regelui nostru și a sărbătorii celor 10 ani de domnie fericită pentru poporul român.

Am mai ridicat această biserică pentru a mulțumi lui Dumnezeu că ne-a ocrotit și pentru a împăca sufletele noastre ale ostașilor ce am veghiat și veghiem la graniță.

Păr. **I. Bânda (Baia-Mare)** protopopul Cetății de Piatră, arată în cuvinte alese importanța religioasă și națională a acestei înfăptuiri și omagiază pe d. general Georgescu Pion.

Păr. **Medan** în numele P. S. S. episcopul român unit dr. Alexandru Rusu arată legăturile dintre cele două biserici surori românești, precum și unirea în interes național a celor două biserici, evocând figurile lui Vasile Lucaciu, păr. Berinde și pr. Petru Bran, din aceste ținuturi.

D. **Octavian Ardeleanu**, prefectul județului, vorbește în numele cetățenilor județului scoțând în relief importanța națională a acestei sărbători și figura d-lui general Georgescu Pion.

In acelaș sens și elogiind pe d. general Georgescu Pion, mai vorbește d. prof. Vasile Scurtu în numele Partidului Națiunei și d. prof. Aurel Peia în numele străjerilor.

D. general mulțumește celor prezenți după care intelectualii au participat la o mică agapă, iar sătenii la reprezentația dată de caravana cinematografică a ministerului propagandei naționale.

Manifestații pentru „Partidul Națiunii“

La Orăștie

Duminecă 23 Iunie, la orele 11, s'a oficiat în biserica ortodoxă un Te-Deum la care au luat parte pe lângă reprezentanții F. R. N. și a Gărzii Naționale toți șefii de autorități, școalele și prezidenții societăților culturale.

Păr. protopop Ioan Moța într'o frumoasă cuvântare a binecuvântat actul ce s'a săvârșit. După aceea mulțimea s'a încolonat în frunte cu premilitarii și a parcurs strada principală în cântece patriotice până la sala mare a hotelului „Central“ unde s'a ținut adunarea.

Au fost de față d-nii: dr. Alex. Herlea secr. jud. F. R. N., dr. Victor Boroș preș. org.. orașului, prof. Zah. Stanciu preș. plășii, Ioan Brangă vice-primarul orașului, prof. Vas. Necșa, protop. unit Valer Paveloniu, Cezar Ivașcu cdt. Gărzii nat., prof. Albu Dionisie, Alex. Herlea fost primar al orașului, D-tru Martin preș. reun. meseriașilor, Branga Romulus secretar al orașului, Victor Belei, șef serv. primăriei, prof. Petre Munteanu directorul liceului „Aurel-Vlaicu“, Emil Balomiri casierul orașului, etc., etc.

Primul a luat cuvântul d. dr. *Victor Boroș* preș. org. orașului care salută participanții și explică transformarea F. R. N. în Partidul Națiunii.

La sfârșitul cuvântării corul premilitarilor intonează Imnul Regal.

După aceia au vorbit reprezentanții celor două biserici naționale: prof. Vasile Necșa și protop. Valer Paveloniu.

D. prof. *Zaharie Stanciu* preș. deleg. al plășii salută reprezentanții comunelor din plasă sosiți la această manifestație și declară, în numele organizațiilor de plasă adeziunea la Partidul Națiunii.

Mai vorbește d. *Cezar Ivașcu* în numele Gărzii Naționale și a premilitarilor.

Cel din urmă a luat cuvântul d. dr. *Alex. Herlea* secr. jud. care a spus:

„Primind vestea înființării Partidului Națiunii, sub Inalta Conducere a M. S. Regelui, ne dăm ușor seama că s'a petrecut un eveniment de-o importanță excepțională.

Am făcut ultimul pas spre înălțimea de unde putem cuprinde desfășurarea întregei noastre vieți naționale.

Acesta este sensul marelui eveniment.

La sfârșitul adunării în aclamațiile mulțimei se aprobă trimiterea telegramei omagiale M. S. Regelui, d-lui ministru Urdarianu și d-lui Victor Moldovanu.

La Fălticeni

Duminică dim. la ora 11 s'a oficiat la catedrala orașului, un Tedeum.

Au participat d-nii: prof. V. Ciurea prefectul jud. Baia, general Const. Neculcea primarul orașului, avocat N. Mențanu președintele F. R. N.-ului, colonel Fernenghel, prof. Eug. Scripcaru și Const. Dorofteiu, comandanți ai legiunelor de străjere și străjeri ai jud. Baia, M. Manole președintele trib. Baia, Dumbrava judecător instructor, Vidra judecător, Virgil Iordăchescu procuror, Traian Popescu substitut, avocat V. Prelipceanu fost subsecretar de stat, colonel C. Popescu comand. G. N., prof. Grigore Ilie directorul liceului „Nicu Gane“ cu tot corpul profesoral, prof. Virginia A. Etino directoara gimnasiului teoretic de fete „Principesa Elena cu corpul profesoral, d-șoara Tereza Iordăchescu directoara liceului ndustrial, ing. Mihune directorul gimnasiului industrial, ing. V. Schim șeful serv. technic, inginer Iordache șeful serv. silvic, inginer Budaer, șeful serv. agricol, dr. V. Dumitriu și Vera Bradel medici spital Stamate; Neculai Cenda director, inginer Robert Peltz președintele Camerei de comerț, membrii corpului ddactic primar, străjeri și străjere cu drapele și un foarte numeros public.

După terminarea serviciului religios a vorbit în biserică, d. avocat Neculai Memțanu președintele F. R. N-ului despre înființarea noului Partid al Națiunei, încheind cu rări de sănătate pentru M. S. Regele.

Activitatea desfășurată de federala „Buzăul“

Buzău 23 Iunie

Pentru a ilustra într'o oarecare măsură activitatea desfășurată de federala „Buzăul“ publicăm mai jos câteva cifre, pe care le întâlnim în darea de seamă prezentată cu prilejul adunării generale.

S'au împărțit credite: pentru producție la 3112 membri în valoare de 8.366.640 lei, pentru înzestrarea a 4064 membri 21.834.000 lei, pentru investiții la 144 membri 1.674.000 lei. Din aceste sume s'a încasat până la sfârșitul anului lei 13.834.895 adică, un procent de 43,4 la sută.

S'au deschis credite pentru meseriași și liberi profesioniști în valoare de lei 1.658.600 și un credit de 449.000 la 9 unități cu semnătura socială.

S'au făcut operațiuni economice pentru aprovizionarea unităților cooperative cu materii necesare producției. Astfel s'au vândut: cherestea de 1.900.000 lei, tablă de 262.000 lei, cuie de 105.000 lei, ciment de 60.000 lei sulfat de cupru 753.000 lei, sfoară de Manila 410.000 lei, bumbac 11.667.864 lei, sare de lei 4.227.000, zahăr de 2.549.000 lei și 13 pluguri.

In ceeace privește valorificarea produselor, s'au cumpărat: 2547 vag. grâu, valoarea 110.000.000 lei; 50 vag. porumb, valoarea 1.494.000 lei; 38 vag. făină, valoarea 2.948.000 lei. Tot pentru aprovizionarea unităților militare s'au cumpărat: 217 vag. grâu, 337 orz, 100 ovăz, 14 porumb.

Cu privire la propagandă și organizare, s'au ținut cercuri cooperatiste s'au format 10 echoare de control pentru membrii din consiliu, s'a îngrijit redactarea buletinului cooperației buzoene, s'a înființat școala de contabili cooperatori.

Au rezultat beneficii din: dobânzi 776.600 lei, diferite operații de cereale 760.623 lei, valorificarea grâului 800.958 lei, vânzări de mărfuri 334.718 lei, vânzare de cherestea 55.926 lei, depozitul de sare 254.760 lei, total beneficii 2.023.683 lei.

S'au făcut plăți pentru cheltueli de administrație 1.132.858 lei, amortismente 48.825 lei, dobânzi plătite 753.179 lei. Total plăți lei 1.934.862.

Beneficiu net lei 958.821.

Premianții
liceului comercial de băeți din Buzău

23 Iunie

Clasa I-a A: Gavrilă Gh. Nicolae, media 9,07 și Mateescu V. Ioan 9,07, premianți pe școală; Spirea R. Octavian, 8,75 pr. II; Simion Victor 8,60 și Isar D. Gheorghe 8,20 premiul III.

Clasa I-a B: Funea Ghiță, media 8,51 pr. I; Badea A. Ioan, 7,78 pr. II; Cristescu P. Ștefan, 7,14 pr. III.

Clasa II-a A: Schwartz A. Aron, media 8,74 pr. I; Costrici Heinrich, 8,14 pr. II; Gurău A. Anghel 7,64 pr. III.

Clasa II-a B: Borcan Paul, media 8,24 pr. I; Boiangiu I. Nicolae, 7,49 pr. II; Godeanu A. Anghel 7,26 pr. III.

Clasa III-a: Borcan Paul, media 7,00 pr. I; Ionescu N. Mircea 6,80 pr. II; Ovezea N. Ilie, 6,70 pr. III.

Clasa IV-a: Enescu M. Mircea, media 8,27 pr. I; Badea D. Gheorghe, 8,00 pr. II; Silberman B Jean, 7,73 pr. III.

Clasa V-a: Gheorghe N. Ioan, media 8,77 pr. I; Bănică N. Ioan și Savu A. Valeriu, 7,31 pr. II; Oprea P. Gheorghe, 7,14 pr. III.

Clasa VI-a: Miu L. Ioan, media 7,61 pr. 4; Bănică Anastase, 7,53 pr. II; Badea Vasile și Pârvu Virgil 7,24 pr. III

Clasa VII-a: Apostolescu Ioan, media 8,39 pr. I; Burloi I. Petre, 8,35 și Beca Mircea 8,05 pr. II; Panaitescu Alexandru 7,24 pr. III.

Clasa VIII-a: Constantinescu Ioan, media 8,60 pr. I; Lovin Constantin 7,54 pr. II; Rădulescu A. 7,32 și Rădulescu V. 7,08 pr. III.

D. ministru Ion Macovei în inspecție la Buzău

23 Iunie

D. Ioan Macovei ,ministrul comunicațiilor și al lucrărilor publice, însoțit de d. inginer inspector general Ioan Mihalache, consilier technic al ministerului, după ce a inspectat șoseaua națională Ploești-Buzău, a venit la prefectura județului.

Aci, au fost salutați de d. C. Constantinescu, prefectul județului, care a dat, apoi, toate explicațiile necesare asupra nevoilor pe care le are județul din punct de vedere al drumurilor.

D. prefect C. Constantinescu a insistat în mod special asupra drumului național Buzău-Brașov, care a ajuns într'o stare detestabilă. D. ministru Macovei a promis tot sprijinul d-sale și s'a arătat satisfăcut de interesul pe care d. Constantinescu îl poartă problemelor drumurilor.

Dela prefectură, d. ministru Macovei, însoțit de d-nii prefect Constantinescu și inginer Mihalache, a mers și a inspectat lucrările podului de pe apa Călnăului, unde a ordonat ca paralel cu lucrările pentru terminarea acestui pod să se facă și consolidarea celui vechiu In acelaș timp, d-sa a mai dispus — ca în vederea oricăror eventualități — să se facă o trecătoare prin vad, pentru a fi asigurată circulația în caz că podul existent va fi smuls, de apă.

Lucrările au și inceput.

Sfârșitul anului școlar la Botoșani
La liceul comercial de băeți. — La liceul „Laurian“

Botoșani, 23

Sâmbătă dimineață, la teatrul „Popovici“ a fost serbarea de sfârșit de an a liceului comercial de băieți din localitate, de sub conducerea d-lui prof. Gh. Ticăloiu.

După ce orchestra și corul școlii au intonat „Imnul nostru“ cortina s'a ridicat și un grup de elevi din cl. VII-a, a interpretat, cu o deosebită pricepere comedia marelui I. L. Caragiale: *„O scrisoare pierdută“* sub supravegherea d-lor prof. Eug. Dantes și Varvarie.

Un public imens, a aplaudat călduros producția.

SITUAȚIA ȘCOLARA

In partea a doua a programului d. director *Gh. Țicăloiu*, a făcut o dare de seamă asupra situației școlare din anul 1939—40, subliniind că, deși unele împrejurări știute, ar fi putut zădărnici activitatea, totuși s'a înregistrat un rezultat mai mult decât satisfăcător și în plin progres.

Astfel, din 262 elevi înscriși au promovat: 104, adică 39,70 la sută; corigenți 93 (35,50 la sută); repetenți: 38 (14,50 la sută); retrași 18 (6,87 la sută) exmatriculați: 8 (3,06 la sută); eliminați: 1 (0,37 la sută).

Apoi, d. director Ticăloiu, a enumerat câteva din realizările cu cari, fără falsă, modestie, liceul comercial se poate mândri.

Mai întâi prin osârdia profesorilor și elevilor s'a subscris suma de 300.000 (trei sute mii) lei pentru înzestrarea armatei; cantina școlară susținută de coperativa condusă numai de elevi, a fosti de mare folos și chiar dacă a vândut orice lucru mai ieftin ca în oras, numai în 6 luni de existență a dat un câștig net de 40.000 lei; excedentul comitetului școlar a atins frumoasa cifră de 334.000 lei (cea mai mare de când există școala, adică de 25 ani).

In timpul anului, școala a acordat 40 burse a 1000 lei lunar și are pregătiți 32.000 lei pentru excursia pe care o va face în curând, iar pentru Crăciunul 1940 s'a și pus deoparte suma de 40.000 lei din care se vor da ajutoare elevilor săraci.

In incheere, d. prof. *Țicăloiu*, a adus vii mulțumiri tuturor sprijinitorilor școlii și în special: d-lor profesori, președintelui comitetului școlar, Camerei de comerț, cooperativei Tudora, părinților și elevilor pentru contactul strâns ce l-au avut cu școala.

PREMIILE

S'au împărțit premii în valoare de 13.000 lei. constând în: ceasornice, stilo-uri, servicte și bani.

Venitul serbării a fost consemnat tot pentru mărirea fondului înzestrării armatei.

LA LICEUL „LAURIAN“

Serbarea de sfârșit de an, a fost Duminică dimineața.

D. director *I. V. Luca*, a făcut o documentată dare de seamă asupra situației școlare.

Astfel, la inceputul anului școlar 1939-40, liceul „Laurian“ avea un efectiv de 515 elevi. Dintre aceștia s'au retras: 14 (2,8 la sută); eliminați: 3 (0.50%); decedat: 1 (0,20 la sută) frecvenți: 497 (96,50 la sută); promovați: 266 (59,55 la sută); corigenți: 167 33,60 la sută); repetenți: 34 (6,95 la sută).

PREMIANȚII

Au fost premiați:

Cl. I A: pr. I Vasiliu N. Emil. II Liciu D. Virgil; III Silion T. Ioan.

Cl. I B: pr. I Horodniceanu I. Sethar; II Ciofu I. Ioan; III Romanescu Gh. Gh., Onofrei N. Ioan și Hallunga N. Florin.

Cl. II A: pr. I A. Tănăsoaei N. Petru; II Zorio T. Romulus; III Beiu V. Claudiu.

Cl. II B: pr. I Doscu P. Aurel; II Moscovici I. Pincu. III Constantin C. Mihail.

Cl. III A: pr. I UUngureanu V. Tudose; II Zorio F. Neculai, Gr. Teodor.

Cl. III B: pr. II Chirică F. Corneliu.

Cl. IV A: pr. I Vasiliu G. Cristofor; II Bocancea E. Octav; III Vasilicluc Mihai.

Cl. IV B: pr. I Mihallovici H. Isac; II Ruckenstein B. Sami Ely.

Cl. V-a, premii de onoare cu cunună: Irimcluc A. N. (media 9,74), V. Nicolai (media 9,59).

Pr. I A. Lăzăroaei Gh. Emil, Opăteanu I. Vlad, pr. II Oprescu C. Teodor.

Cl. VI-a: pr. Katz Ely, III Marcu S. Bernhard.

Cl. VII-a: premii de onoare: Ardeleanu C. Const Mihai (9.82), Oprescu C. Ionel (9,10).

Pr. I Avram C. Ștefan, pr. III Duca C. Mihail.

Cl. VII-a, premiu de onoare: Ardeleanu D. Dumitru (media 9,88 cea mai mare medie dela înființarea liceului „Laurian“ și până azi).

Pr. I: Șipoteanu St Mircea, II Sin Simha S. Martin, III Schajowicz D. Henry, Grigoraș I. Ioan, HHurduc Gh. Dumitru.

In afară de premiile în cărți, liceul „Laurian“ trimite și în vara aceasta, câțiva elevi merituoși, slăbuți fizicește și săraci, la băi de mare, la Eforia.

Specula la Sovata
Pâinea albă se vinde cu 30 lei kg.

24 Iunie

Cu inceperea sezonului balnear viața la Sovata se scumpește și mai mult. Ne-am mai ocupat și în trecut de această problemă, însă urcarea prețurilor la toate articolele de primă necesitate se urcă mereu fără nici o piedică.

Pâinea albă se vinde cu 30 lei kg., iar cea neagră cu 15 lei.

O jimblă albă de 200 gr. se vinde cu 6 lei, deci 30 lei kg. Se vede că pe acești speculanți nu-i poate înfrânge nici o lege.

Intrucât prețul alimentelor se urcă pe fiecare zi ce trece, dăm din nou prețurile lor:

Astfel carnea de porc se vinde cu 50—60 lei kg.; carnea de viței cu 48 lei, de vită cu 40 lei, untura cu 85 lei kg., slănina 75—80 lei kg.; laptele de bivoliță cu 7—8 lei kg.; laptele de vacă cu 5—6 lei, un ou 2 lei, un pui 60 până la 80 lei, iar zarzavaturile se vând după împrejurări.

Credem că nu este deajuns fixarea prin ordonanțe a unor prețuri maximale, ci trebue controlat dacă numai aceste prețuri se aplică.

Neregulile dela cooperativa „Moțul“ din Gilău-Cluj în fața justiției
Membrii consiliului de administrație, în frunte cu d. Petre Bucoveanu, sunt acuzați de gestiune frauduloasă. — Cooperativa a fost păgubită cu aproape 12 milioane lei

Cluj, 25 Iunie

Având aprobarea ministerului economiei naționale, conducerea cooperativei forestiere „Moțul“, din comuna Gilău, județul Cluj, a depus în cursul zilei de eri un senzațional denunț penal la cabinetul d-lui prim procuror al tribunalului, dr. Gheorghe Istrati, prin care cere să se deschidă acțiune publică împotriva fostei conduceri a cooperativei, conform hotărîrii consiliului de administrație, luată în ședința din 20 Mai, 1940. Concomitent cu aceasta s'a depus și raportul de anchetă, întocmit de către d. inginer inspector silvic Ioan G. Dimitrescu dela Institutul Național al Cooperației, dresat împreună cu d. inginer șef silvic Victor Ciolofan, inspector la aceeaș instituție.

ORIGINA PROCESULUI

Procesul-verbal al celor doi funcționari superiori dela Institutul național al Cooperației cuprinde lucruri grave, cari pun în lumină modul neomenos cum a fost exploatată populația muntilor Apuseni de către persoane cari nu au nimic comun nici cu cooperația, dar mai ales nici cu suferințele Moților“. Faptul pune în adevărata lumină concepția unor oameni, cari, în vremea vechilor partide politice: având aprobarea șefilor de județ sau de provincie, activau fără teamă de a fi trași la răspundere.

Sunt interesate următoarele 11 comune moțești: Măguri, Muntele Rece, Recătău, Lăpuștești, Someșul Rece, Someșul Cald, Gilău, I. G. Duca, Dângăul Mare, Dângăul Mic, Mărișel și Agârbiciu. Aceste comune prin decizia dată în 1934 de către ministerul de resort, în urma hotărîrii consiliului de miniștri ce s'a ținut la Cluj, au primit aprobarea ca masivul păduros al Statului, care alimentează fabrica de cherestea din comuna Gilău, județul Cluj, proprietatea Capsului, împreună cu pădurile urbariale și comunale, să alcătuiască un singur complex care, sub formă de cooperativă, să fie exploatat de comunele mai sus indicate.

CINE SUNT VINOVAȚII

In baza procesului-verbal de anchetă și a aprobării autorității tutelare, cooperaiva „Moțul“ din Gilău a cerut darea în judecată a următoarelor persoane:

Petre Bucoveanu, domiciliat în Cluj, strada Regina Maria Nr. 9, fost președinte al consiliului de administraie și administratorul delegat al cooperativei „Moțul“, din Gilău; Ioan Radu preot din Luna de Sus; Gavril Buzgariu din Gilău; Coman Grigore din Someșul Cald; Drânda Vasile, din Gilău; Dumitru Abrudan din Luna de Sus; Gheorghe Racoviță din Gilău; Ioan Mocan, Virgil Pașca și dr. Victor Pop, toți foști membri în consiliul de administrație.

Impotriva tuturor acestora, cooperativa „Moțul“ din Gilău s'a constituit parte civilă pentru suma de lei 1.967.000, sumă care în majoritatea ei este imputată d-lui Petre Bucoveanu.

D. procuror al tribunalului Cluj a repartizat denunțul spre cercetare d-lui procuror Grigore Răpeanu.

O senzațională reclamație
la parchetul general din Chișinău
Un socru își acuză ginerele și fata că l-au jefuit și amenințat cu moartea

Chișinău, 26 Iunie

D-nii G. Dambcev și Emil Constantinescu au depus azi o reclamație senzațională la parchetul general de pe lângă Curtea de apel din Chișinău.

Recalmația susține următoarele:

In ziua de 24 c. pe la ora 1 d. a. d-nii G. Dambcev și Emil Constantinescu se găseau la proprietatea celui dintâi pe moșia Florești pendinte de com. I. G. Duca (Bălți), pregătindu-se pentru masă.

In timpul acela s'au pomenit cu d. Diomit Calistro, avocat și ajutor de primar al orașului Bălți, ginerele d-lui Dambcev, cu fata acestuia și cu trei necunoscuți, năpustindu-se în conac.

Avocatul ar fi spus următoarele: „Sunteți arestați, nu faceți nicio mișcare, altfel sunteți morți“.

Cu toții au tăbărît pe d. Emil Constantinescu, procuratorul arendașului moșiei amintite, l-au apucat de mâini și l-au imobilizat.

Apoi, soții Calistro s'au năpustit asupra moșierului și supunându-l la torturi îngrozitoare, i-au cerut să le spună unde își ține bijuteriile.

Reclamația susține că toate ruperile moșierului către fata și ginerele său, au fost zadarnice. In timp ce il ținea de gât, avocatul l-a căutat prin buzunare, iar soția lui a cotrobăit prin casă și a ridicat tot ce a găsit de valoare.

După această ispravă, soții Calistro au părăsit conacul, cu un automobil fără număr, cu care veniseră, luând direcția Bălți.

Reclamanții presupun că cei trei necunoscuți ar fi măturători în serviciul primăriei Bălți.

Socrului i s'au luat 42.500 lei, toate obiectele de preț din casă, două geamantane cu acte de valoare și documente și trăsura cu doi cai, cu care au plecat doi din cei trei necunoscuți. D-lui Constantinescu i s'au luat 17.000 lei, o armă de vânătoare calibru 16 cu toc și cartușieră de piele.

Victimele au reclamat cazul șefului de post și șefului de secție, cari au incercat urmărirea celor fugiți cu automobilul.

Reclamanții cer identificarea celor trei necunoscuți, a șoferului și o perchiziție domiciliară, care să fie făcută, de urgență, de procurorul tribunalului Bălți.

Primele cercetări făcute la postul de jandarmi, au stabilit câțiva martori, cari au și fost ascultați.

Știri diferite

ARAD

RAZIE. — Sâmbătă noaptea s'a efectuat razie pe întreg teritoriul municipiului Arad. Cu această ocazie au fost înaintate poliției 235 persoane. Au fost oprite la poliție numai urmăritii pentru infracțiuni și câțiva cunoscuți hoți. Circa 40 de persoane găsite în neregulă cu situația militară au fost înaintate comenduirii piețe. Au mai fost aduși la poliție și persoanele care nu aveau asupra lor, buletinul eliberat de biroul populației.

FALSIFICATORI PRINȘI. — Sobolici Francisc, din str. Rațiu nr. 4 și Gheorghe Szall din str. Coșbuc 18, au fost înaintați parchetului, pentru că au falsificat. în luna Mai, două carnete ale societății Sicra, excrocând apoi această societate cu suma de 8616 lei. Cei doi escroci au cazier pentru mai multe furturi și spargeri.

HOAȚA ARESTATA. — A fost arestată țiganca Kovacs Borisca. In complicitate cu alte 4 țigănci furase dela văduva lui Tătar Nicolae din str. Stroiescu 21, 34 mii lei.

INAINTAȚI PARCHETULUI PENTRU FURT. — Femeia Maria Peteuț din comuna Grosii Noui, a fost înaintată parchetului pentrucă a furat 10 kgr. de untură dela o altă femeie din sat.

Deasemenea Adam Burder care în mai multe rânduri a furat cantități de grâu dela stăpânul său Iosif Bratun.

CRIME. — In comuna Macea s'a săvârșit o groaznică și sângeroasă crimă în locuința gospodarului T. Simăndan. Necunoscuți s'au introdus noaptea în locuința sa trăgându-i lui și nevestei sale câte un glonte de revolver în cap. Din locuință nu a dispărut nimic deci nu poate fi vorba de o crimă făptuită pentru furt. Victimile scăldate în sânge nu au fost descoperite decât Duminică dimineața.

— Femeia Ana Ruzsiska, din comuna Pereg, a fost împușcată în piept pe când se afla pe câmp. Se fac cercetări pentru prinderea criminalului.

Miercurea Ciuc

SERBAREA DELA ȘCOALA DE ECONOMIE CASNICA DIN ȘUMULEU-CIUC. — Cu ocazia închiderii anului școlar, școala de economie casnică din Șumuleu-Ciuc, de sub conducerea d-rei Maria Racoveanu, a dat o frumoasă serbare.

Serbarea a avut loc în sala festivă a școalei, în prezența întregului corp profesoral, la care au mai luat parte d-na Aurelia Chele, comandanta legiunei de străjere Ciuc, preotul paroh ort. Ion Borcan dela Mercurea-Ciuc ca președinte al comitetului școlar, străjere și locuitori din comuna Șumuleu-Ciuc și orașul Mercurea Ciuc.

Partea artistică a fost compusă din coruri, jocuri naționale și piesele: „Trăiască România“ și „Fermecătoarele“.

Apoi d-ra directoare aduce mulțumiri întregului corp profesoral, care a lucrat neobosit pentru binele școlii, lăudând și în acelaș timp dând premii străjerelor care s'au distins la învățătură și lucru.

Apoi d-ra Lazăr profesoară la studii și comandantă străjeră, a împărțit din partea d-nei A. Chele comandanda legiunei de străjere ,tablouri cu figurile M. S. Regelui, Mărelui Voevod de Alba Iulia, etc. tuturor străjerelor care au fost ascultătoare.

In acelaș timp d-ra prof. Lazăr citește străjerele citate prin ordin de zi de d. Sever Pop comandantul Ținutului, pentru destoinicie.

Preotul ort. Ion Borcan dela Mercurea Ciuc vorbește străjerelor și publicului despre rolul deosebit al acestei școale care nu are de scop decât să formeze femeia — gospodină de mâine. — Școala și-a evidențiat apoi munca anului printr'o bogată expoziție din care am remarcat lucrările de țesut — cu admirabile covoare țesute în diferite feluri,— rufărie, etc.

ORADEA

CAPELA ORTODXA LA UILACUL DE MUNTE. — Notarul Iosef Gherdan din comuna Uilacul de Munte și protopopul Iovan din Husasăul de Criș au luat inițiativa ridicării unei capele ortodovă în Uilacul de Munte. In urma eforturilor acestor harnici intelectuali s'au putut strânge fonduri cu cari să se poată trece imediat la această realizare creștinească.

MESERIAȘI ROMANI DECORAȚI. — Au fose docorați cu „Meritul industrial“ meseriași Mihail cismar și Oraș Vasile, măcelar. Ambii sunt membri ai Asociație Meseriașilor Români din Oradea. Cu această ocazie li s'a oferit o masă camaraderească la Casa Națională. Au participat mai mulți meseriași din localitate și d. Augustin Chirilă, primarul municipiului.

SE INEACA VRAND SA SE SCALDE. — La vadul Regele Carol II s'a întâmplat o nenorocire. Mai mulți copii ducându-se să se scalde în Criș, unul dintre ei Florian Horia, în vârstă de 13 ani s'a înecat.

PRINDEREA UNUI HOȚ. — Zilele acestea țiganul Ștefan Covaci a încercat să se introducă în locuința săteanului Mihail Pantea din Cociuba Mare. Gospodarul prinzând de veste a sărit asupra răufăcătorului. Acesta a scăpat rănind grav pe Pantea, căruia i-a înfipt cuțitul în brat. De aci, țiganul s'a dus la văduva Rozalia Huța de unde a furat mai multe haine. Prins de jandarmi a declarat că a mai furat dela un consătean.

IȘI PUNE CAPAT VIEȚII PRIN STRANGULARE. — Săteanul Mihai Naghi din comuna Ghiorac în vârstă de 27 ani și-a pus capăt vieții strangulându-se. Găsit mai târziu după ce nu l se mai putea da vreun ajutor, s'au cercetat motivele. Suferea de o boală moștenită. Apoi de mult timp n'a putut câștiga nici un ban, aș că trăia în mizerie.

PENTRU INZESTRAREA ARMATEI. — A făcut o profundă impresie gestul mai multor săteni din Bihor cari și-au donat bonurile de rechiziție în folosul înzestrării armatei. Brigada care face cunoscut acest gest simplu dar foarte semnificativ al bihorenilor grăniceri, le aduce călduroase mulțumiri. Iată numele sătenilor cari și-au donat bonurile de rechiziție pentru înzestrarea armatei: *Lucaci Vasile* din Chișlaz a donat bonul de rechiziție nr. 425.609 de lei 4.083; *Susman Ioan* din aceiași comună a donat bonul de rechiziție nr. 425.611 de lei 4.083; *Piscariu Ion*, din Satu Mic din Bihor a donat bonul de rechiziție nr. 425.621 de lei 3.920 și locuitorul *Boaroș Carol* din Siu, județul Sălaj a donat bonul nr. 425.613 de lei 4.065.

O TROIȚA LA REMEȚI. — Din inițiativa și prin străduința d-nei Elena Rușianu, soția parohului, s'a ridicat o troiță la Remeți dincolo de podul mare pe latura stângă a drumului ce duce la Roșia. Sfințirea acestei troițe s'a făcut de Rusalii și a participat norod mult, străjerii stolului local, Șoimii Carpaților, garda F. R. N. și garda națională. Răspunsurile au fost date de corul mixt al bisericii ortodoxe. Serviciul divin a fost oficiat de părintele Botiș.

EXAMENUL DE DIPLOMA AL INVAȚATORILOR.— Comisia examenului pentru diplomă a absolvenților școlilor normale, de sub președinția d-lui dr. N. Apostolescu, și-a încheiat lucrările. S'au prezentat 57 candidați din cari au trecut proba scrisă 52. Din aceștia au reușit 51. Au trecut un procent de 89%. Rezultatul este foarte mulțumitor. El dovedește că profesorii au muncit serios. Dintre absolvenți, *Vasile Mere* dela școala Normală „Iosif Vulcan“ din Oradea, a obținut media 10; *Zoe Nistor* de la școala Normală de fete a obținut media 9.66 și *Gheorghe Palincaș* dela școala normală unită 9,11.